

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ АУДИТОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Ключові слова: аудит, аудиторська фірма, аудитор, МСФЗ.

Розвиток ринкових відносин, виникнення недержавної форми власності суттєво змінили систему фінансового контролю в Україні. Потреба у гарантії достовірності, об'єктивності та законності фінансової звітності для широкого кола її користувачів зумовила виникнення і подальший розвиток в Україні аудиту як незалежної форми контролю.

Аудит фінансової звітності - аудиторська послуга з перевірки даних бухгалтерського обліку і показників фінансової звітності та/або консолідованої фінансової звітності юридичної особи або представництва іноземного суб'єкта господарювання, або іншого суб'єкта, який подає фінансову звітність та консолідовану фінансову звітність групи, з метою висловлення незалежної думки аудитора про її відповідність в усіх суттєвих аспектах вимогам національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, міжнародних стандартів фінансової звітності або іншим вимогам [1].

З розвитком економіки, аудит стає необхідним інструментом контролю підприємств, відповідно частка аудиторів та аудиторських фірм зростає. Динаміку зростання можна спостерігати на графіку (рис. 1):

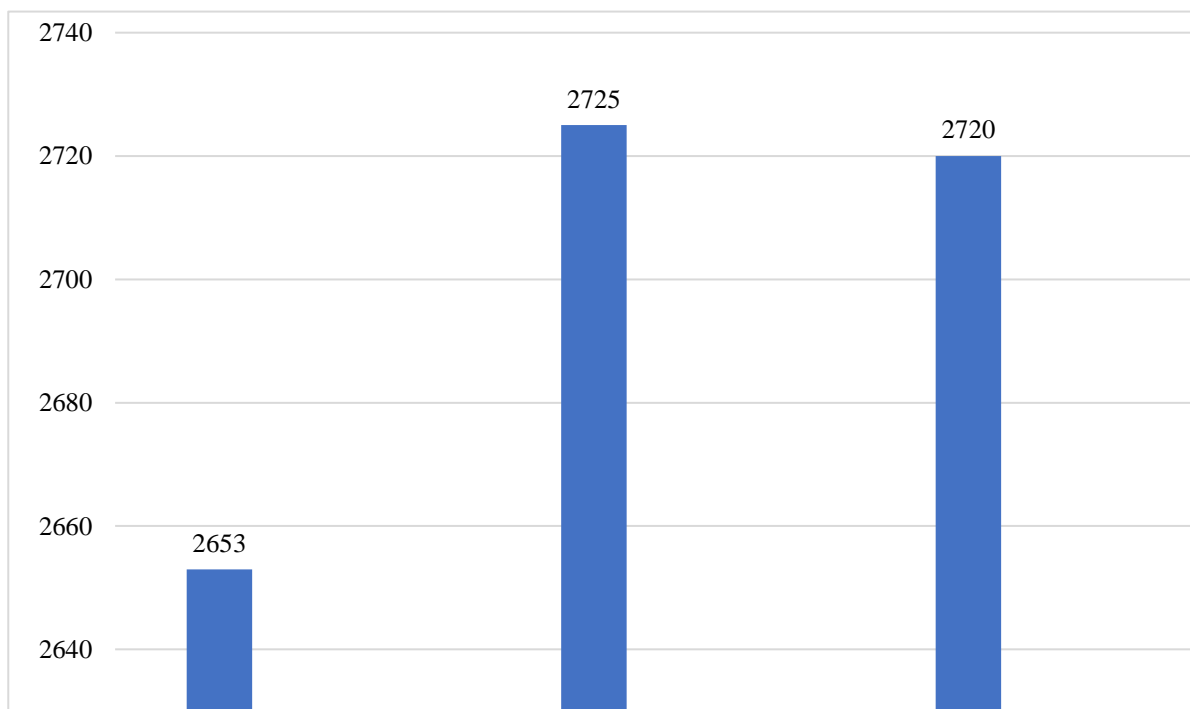

Рис. 1. Динаміка кількості суб'єктів аудиторської діяльності у 2017–2020 рр.

Джерело: побудовано автором за даними джерела [2].

Надані аудиторами та аудиторськими фірмами аудиторські послуги розподіляються в межах України досить нерівномірно. Найбільша частка цих послуг зосереджується в Києві (47,38%). Друге, третє, четверте та п'яте місця за кількістю посідають Харків (7,21%), Дніпро (6,56%), Одеса (5,24%) та Львів відповідно (5,02%). На останньому місці за кількістю зареєстрованих аудиторських фірм та аудиторів перебуває Тернопіль (5 аудиторів та аудиторських фірм, або 0,55%) [2].

Попри таку велику кількість аудиторів, є низка проблемних питань сучасної аудиторської діяльності, що сприяють зменшенні ефективності роботи, а саме:

- недостатність досвіду аудиторських фірм в умовах інтеграції України до ЄС;
- зростання конкуренції українських аудиторських фірм з іноземними;
- відсутність нормативної бази аудиту, що могла б забезпечити єдині критерії якості аудиту (посадові обов'язки, службова відповідальність тощо);
- відсутність методичних рекомендацій щодо проведення аудиту;
- недостатня кількість кваліфікованих кадрів, які можуть здійснювати аудит фінансової звітності, складеної за МСФЗ;
- відсутність типових форм робочих документів з аудиту.

В умовах інтеграції та впровадження міжнародних стандартів є сучасним, перспективним та обов'язковим напрямком розвитку для українських підприємств, завдяки чому Україна матиме змогу підняти на новий міжнародний рівень розвитку та зможе відкрити для себе новий простір у сфері використання міжнародних стандартів фінансової звітності.

Перехід на міжнародні стандарти фінансової звітності в сучасних умовах господарювання приведе до збільшення кількості аудиторських перевірок підприємств, що складають звітність за МСФЗ, що є важливим не лише для іноземних, але й для національних інвесторів.

Незважаючи на значні труднощі й перешкоди, які виникають під час впровадження в методику й практику організації обліку й аудиту фінансової звітності міжнародних стандартів, іноземний досвід та наявні вітчизняні методи й підходи дадуть змогу опанувати особливості застосування цих стандартів українськими підприємствами та суб'єктами аудиторської діяльності.

Проте, на варто недооцінювати ринок аудиту в Україні, адже він розвивається досить швидкими темпами. Незважаючи на низку пов'язаних з цим проблем, їх глибоке дослідження сприятиме визначенню пріоритетних напрямів удосконалення аудиторської діяльності з огляду на перспективи розвитку ринкової економіки в Україні, а їх розв'язання сприятиме подальшому впровадженню професії аудитора в господарську практику й формуванню високої довіри та впевненості у компетентності вітчизняних аудиторів.

Список використаних джерел: 1. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>. 2. Аудиторська Палата України. URL: <https://www.apu.com.ua/wp-content/uploads/2021/06/7>.